

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi EU:n metsäkatoasetuksen velvoitteiden valvonnasta ja seuraamuksista sekä siihen liittyviksi laeiksi

Johdanto

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi EU:n metsäkatoasetuksen velvoitteiden valvonnasta ja seuraamuksista sekä siihen liittyviksi laeiksi.

Hallitus antoi asiasta eduskunnalle esityksen (HE 77/2025 vp) jo 28.8.2025. EU:n metsäkatoasetusta kuitenkin muutettiin 19.12.2025 annetulla asetuksella, minkä johdosta kansalliseen lainsäädäntöesitykseen on tehtävä merkittäviä muutoksia. Tämän vuoksi valtioneuvosto antoi eduskunnalle kirjelmän esityksen peruuttamisesta 4.6.2026. Nyt lausunnoilla olevassa uudessa hallituksen esityksen luonnoksessa on otettu huomioon asetusmuutoksesta johtuvat korjaustarpeet. Samoin siihen sisältyy EU:n ympäristörikosdirektiivin täytäntöönpanoa koskevan hallituksen esityksen luonnoksen liitelakina olleet metsäkatolakiin liittyvät muutosehdotukset, jotka olivat lausunnoilla 17.2.–31.3.2026. Kyseiset säännösehdotukset siirtyisivät tähän hallituksen esitykseen.

Lausunnonantajia pyydetään lausumaan erityisesti esityksen niistä kohdista, jotka ovat uusia tai muuttuneet suhteessa aikaisemmin lausuttavina olleisiin esitysluonnoksiin. Selkeyden vuoksi ja muutettujen kohtien yksilöimiseksi kyseisiä kohtia on korostettu keltaisella värillä. Vertailu on tehty suhteessa eduskunnalle elokuussa 2025 annettuun esitykseen (HE 77/2025 vp).

Tausta

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki EU:n metsäkatoasetuksen velvoitteiden valvonnasta ja seuraamuksista. Lailla täydennettäisiin Euroopan parlamentin ja neuvoston metsäkatoa ja metsien tilan heikkenemistä koskevaa asetusta. Samalla kumottaisiin laki puutavaran ja puutuotteiden markkinoille saattamisesta.

EU:n metsäkatoasetus (EU) 2023/1115 tuli voimaan 29.6.2023 ja sitä aletaan soveltamaan keskeisiltä osin 30.12.2026. EU:n metsäkatoasetuksessa säädetään toimijoita, toimitusketjussa alempana sijaitsevia toimijoita ja kauppaa käyviä koskevista velvoitteista, joiden noudattaminen on edellytyksenä asetuksessa määriteltyjen tuotteiden markkinoille saattamiselle, asettamiselle saataville markkinoille ja viennille. Ehdotetussa laissa säädettäisiin toimivaltaisesta viranomaisesta ja sen tehtävistä sekä hallinnollisista

seuraamuksista. Esityksessä ehdotetaan lisäksi muutoksia sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin ja rikoslakiin.

Joulukuussa 2025 voimaan tulleen asetusmuutoksen myötä EU:n metsäkatoasetuksen soveltamisen alkaminen siirtyy 12 kuukautta, joten soveltaminen alkaa keskeisiltä osiltaan vasta 30.12.2026. EU:n metsäkatoasetuksen sisältöä muutettiin niin, että vaatimukset keskittyvät tuotteiden ensimmäiseen markkinoille saattamiseen. Velvoitteita on kevennetty toimitusketjussa alempana sijaitsevien toimijoiden ja kauppa käyvien osalta. Samoin alkutuotannon mikro- ja pientoimijoiden velvoitteita kevennettiin ja niille on mahdollistettu uusi yksinkertaistettu ilmoitus. Asetusmuutokset edellyttävät muutoksia muun muassa kansallisen lakiehdotuksen seuraamussäännöksiin.

Tavoitteet

EU:n metsäkatoasetuksen tavoitteena on edistää maailmanlaajuisen metsäkadon vähentämistä. Asetuksella pyritään minimoimaan EU:n vaikutus maailmanlaajuiseen metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen sekä vähentämään EU:n osuutta kasvihuonekaasupäästöistä ja biologisen monimuotoisuuden vähenemisestä. Hallituksen esityksen tavoitteena on säätää metsäkatoasetuksen edellyttämät kansalliset säännökset asetuksen velvoitteiden valvonnasta ja seuraamuksista.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle **VN/18354/2026**.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.mmm@gov.fi tai postitse osoitteeseen Maa- ja metsätalousministeriö, PL 30, 00023 VALTIONEUVOSTO. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero **VN/18354/2026**. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus MMM022:00/2026). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasyistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 10.8.2026.

Valmistelijat

Lisätietoja asiasta antaa:

Erno Järvinen, yksikönpäällikkö, metsäneuvos, maa- ja metsätalousministeriö (tavoitettavissa 17–28.6. ja 6–31.7.), +358 295162150

Viktor Harvio, erityisasiantuntija, maa- ja metsätalousministeriö (tavoitettavissa 16–27.7.), +358 295162040

Heidi Alatalo, neuvotteleva virkamies, maa- ja metsätalousministeriö (tavoitettavissa 8.-28.7.), +358 295162089

Tatu Torniainen, neuvotteleva virkamies, maa- ja metsätalousministeriö (tavoitettavissa 17.6.–7.7.), +358 295162162

Outi Kumpuvaara, lainsäädäntöneuvos, maa- ja metsätalousministeriö (tavoitettavissa 22.7.–10.8.), +358 295162234

Joona Huhtakangas, hallitussihteeri, maa- ja metsätalousministeriö (tavoitettavissa 17–26.6. ja 27.7.–10.8.), +358 295162044
etunimi.sukunimi@gov.fi

Linkit

<https://mmm.fi/hanke2?tunnus=MMM022:00/2026>

<https://mmm.fi/sv/projekt2?tunnus=MMM022:00/2026>

Liitteet:

[Hallituksen esitysluonnos suomi.pdf](#)

[Regeringens proposition utkast.pdf](#)

Jakelu:

Aalto-yliopisto
Allianssi ry
Amnesty Suomi
Bioenergia ry
BirdLife Suomi ry
Business Finland

Eduskunnan oikeusasiamies
Elinkeinoelämän keskusliitto
Elintarviketeollisuus ry
Energiateollisuus ry
Energiavirasto
Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskus
Etämetsänomistajien liitto ry
FINGO
Finnvera
FSC Suomi
Greenpeace Suomi
Helsingin yliopisto
Huoltovarmuuskeskus
Ilmastopaneeli
Itä-Suomen elinvoimakeskus
Itä-Suomen yliopisto
Julkisten hankintojen neuvontayksikkö
Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus
Kaupan liitto ry
KEHA-keskus
Keski-Suomen elinvoimakeskus
Kestävyyspaneeli
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Kolttien kyläkokous
Koneyrittäjät ry
Kuluttajaliitto ry
Kumiteollisuus ry
Lapin elinvoimakeskus
Lihakeskusliitto ry
Lounais-Suomen elinvoimakeskus
Luomuliitto
Luonnonvarakeskus
Luontoliitto ry
Luontopaneeli
Lupa- ja valvontavirasto
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Maanmittauslaitos
Maanomistajain Liitto r.y.
Maitoyrittäjät ry
Medialiitto
METO - Metsäalan Asiantuntijat ry
Metsäalan yrittäjät ry
Metsäbiotalouden tiedepaneeli
Metsähallitus
Metsänhoitoyhdistysten Palvelu MhyP Oy
Metsäteollisuus ry
Natur och Miljö
Nuorten Agenda 2030
Oikeusministeriö
Oikeusrekisterikeskus
Paliskuntain yhdistys

PEFC Suomi
Pellervon taloustutkimus PTT
Pihvikarjaliitto
Pohjanmaan elinvoimakeskus
Pohjois-Suomen elinvoimakeskus
Poliisihallitus
ProAgria Keskusten Liitto ry
Puutuoteteollisuus ry
Päivittäistavarakauppa ry
Rakennusteollisuus RT ry
RaSi ry
Ruokavirasto
Saamelainen ilmastoneuvosto
Saamelaiskäräjät
Sahateollisuus ry
Sisäministeriö
Sisä-Suomen elinvoimakeskus
Sitra
Suomen Huolinta- ja Logistiikkaliitto ry
Suomen Kuntaliitto
Suomen luonnonsuojeluliitto
Suomen metsäkeskus
Suomen sahayrittäjät
Suomen Teurastamoyrittäjät ry
Suomen ympäristökeskus
Suomen yrittäjät ry
Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC
Teknologian tutkimuskeskus VTT
Tilastokeskus
Tulli
Tuomioistuinvirasto
Työ- ja elinkeinoministeriö
Ulkoministeriö
Uudenmaan elinvoimakeskus
Valtiokonttori
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT
Valtioneuvoston kanslia
Valtioneuvoston oikeuskansleri
Valtiovarainministeriö
WWF
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Ympäristöministeriö

Lausunnonantajan lausunto

Toimitusketjussa alempana sijaitsevaa toimijaa koskeva sääntely Valvonta ja tarkastukset - luvussa (5-6 § ja 9-11 §)

Tarkastus pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyssä tilassa (7 §)

Toimitusketjussa alempana sijaitsevaa toimijaa koskeva sääntely hallinnollisissa seuraamuksissa (15-18 §)

Rikkomusmaksu 20 §

Hallinnollinen seuraamusmaksu (23-24 §)

Suhde rikosoikeudellisiin menettelyihin (26-29 §)

Määräaikainen sulkeminen hankintojen ja julkisen rahoituksen ulkopuolelle (30 §)

Ruokaviraston velvollisuus tietojen asettamiseen tietojärjestelmään (35 §)

Esityksen vaikutukset (HE-luonnoksen perusteluiden luku 4.2)

Muita huomioita

Liimatta Jonas
Maa- ja metsätalousministeriö

Huhtakangas Joonas
Maa- ja metsätalousministeriö